

# Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

## Abonamentul:

Pe un an 32 eroane.

Pe șase luni 16 cor. — Pe trei luni 8 cor.

## Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegraful Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrierile nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înalpoiază.

## Prețul inserțiunilor, după învoială

### Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

## Lenin

— Note personale —

Soartea țarilor tuturor rușilor a lovit și pe dictatorul Rusiei socialiste de astăzi, pe *Lenin*.

După exemplul țarului, în vremea din urmă și Lenin era păzit de o gardă de corp, care îl însoțea la tot pasul, dar care totuși n'a fost în stare să-l ferească de atentat.

Vladimir Ilici Ulianov, — acesta este numele lui Lenin, — la începutul revoluției rusești fusese cunoscut numai în cercuri socialiste. El nici nu dorea să fie cunoscut mai departe; căci, după a sa părere, omul trebuie să se intereseze nu de persoana individului, ci de masa poporului.

Când însă, după revoluția sângeroasă din Noemvrie 1917, Lenin ajunse la culmea puterii în Rusia, presa bolșeviciană fu impresionată cu atâtea întrebări despre originea și viața lui Lenin, încât organul oficial al sovietelor, ziarul *Izvestia* (Vestea) s'a simțit îndemnat să prezinte cititorilor săi amănunte din viața acestui erou al zilelor mari.

Socialiștii, în partea lor intelectuală, de sine înțeles respectau de mult timp și în toată sinceritatea pe Ulianov, care purta pseudonimul de Lenin.

Întâmplări, petrecute în tinerețele sale, au făcut pe Vladimir Ilici Ulianov să se înroleze în șirul revoluționarilor și al dușmanilor celor mai neîmpacăți ai țarului.

Născut în 10 April 1870 în Simbirsk ca fiu al unui director școlar, a observat în curând, că *sărăcia* maselor și *bunul plac* al săpătorilor țariști împedecă grozav cultura poporului.

Părintele lui Vladimir îi trimise fiului să învețe la universitatea din Cazan. Cel mai mare dintre fi, *Alexe*, ajunsese în cercurile grupului terorist *Narodnaia Volia* (Voința Poporului), unde luase numele de Lenin și fusese sortit să execute un atentat asupra țarului d'atunci, Alexandru III. Atentatul s'a zădărnicit: Lenin Alexe fu spânzurat. Aceasta s'a petrecut în anul 1887.

Vladimir, de atunci de 17 ani, a moștenit dela fratele său Alexe nu numai numele revoluționar de Lenin, ci și ura lui împotriva țarismului.

Întocmai ca alți mulți studenți ruși, Vladimir fu dat afară dela universitate din cauză că a luat parte la mișcări socialiste: cu prilejul unei adunări fu arestat și trimis, în 1897, la Siberia.

Temișia de aici nu l-a «cumințit». După doi ani izbuteste să fugă din Siberia. Se stabilește în Elveția, unde împreună cu Plehanov (dușmanul său din 1917) întemeiază în Geneva foaia *Iskra* (Schintea), organ socialist.

Adversar neîmpăcat al or căruia curent oportunist în democrația so-

cială, Lenin a produs desbinare în partid: s'au format grupurile numite *bolșeviki* și *menșeviki*, care s'au combătut și se combat între sine fără milă.

Țara sa reușească n'a mai revăzut-o Lenin până în zilele revoluției dela 1905. Când a sosit la Petersburg, Troțki întemeiază primul *șfat al muncitorilor*, al cărui prezident era.

Revoluția însă fu în grabă surgută.

Lenin s'a refugiat în Finlanda, unde s'a susținut ca redactor la mai multe gazete.

S'a dus apoi eară în străinătate și s'a manifestat nu peste mult ca membru în biroul socialist internațional. Conducea tot odată și propaganda bolșeviciană în Rusia și afară de Rusia. Scria numeroase articole în franțuzește, nemțește și rușește, prin care a dobândit o însemnată înrădănire asupra socialismului european radical.

În anii din urmă a trăit în *Cra-covia*, unde l'a surprins izbucnirea războiului universal. A trebuit să părăsească Austria. Treacănd la Zürich, a redactat ziarul *Socialdemocratul*.

În April 1917 a călătorit, împreună cu 31 emigranți ruși, într'un vagon închis, dela granița elvețiană peste Germania în Rusia.

Îndată ce a venit acasă, a luat lupta în contra guvernului Lvov—Milucov—Kerenski, împreună cu Troțki. A agitat din toată puterea pentru desarmare, pentru încheierea păcii fără amănare, și pentru desființarea proprietății particulare. Primul său act de expropriere fu ocuparea palatului din Petersburg al balarinei Kșesinscaia, fosta amantă a țarului.

În acest palat și instală cartierul general. De aici rostea vorbiri zilnice către popor.

Încercarea sa de răsturnare în Iulie 1917 nu reuși și Lenin se făcu nevăzut.

Kerenski a poruncit să-l caute în toată țara, dar nu l-au putut găsi: Lenin era ascuns în casa unei distinsede dame din Petersburg.

La începutul lui Noemvrie dete în sfârșit lovitura hotărătoare: după mai multe zile de lupte sângeroase pe străzile capitale, guvernul lui Kerenski fu răsturnat, și Lenin ieși învingător.

Imediat procedează la realizarea idealului sale.

Tulburările neîncetate îl silesc să strămute reședința săi-părinții dela Petersburg la Moscova, și — cu toată ideea desarmării, — totuși și-și întemezie o armată, garda roșie.

În Moscova își alege de locuință palatul Kremlinului, pe care Lenin nu l'mai părăsește decât înconjurat și apărât de ceata gardișilor săi.

Ziua întreagă stă mai totdeauna în Kremlin și lucrează neîntrerupt până noaptea târziu. Nu primește vizita nici unui ziarist. Nici cu came-razii săi nu prea discută: muncește

și dă porunci, fără să-și bată capul cu părerile criticilor.

De câteori venea în public, era un fel de festivitate politică.

Cuvântările sale cu acest prilej conțineau totdeauna mult miez. Vorbea ca un profesor universitar către studenți, cari îl ascultau cu pricepere. Masa de popor însă nu o știa electrica. Cu toate acestea, cuvântările sale erau primite de obicei cu mari ovațiuni.

Despre atentat se mai comunică următoarele:

În fiecare Vineri Lenin obișnuia să participe la două adunări de popor. Faptul se știa, și așa era lucru ușor pentru atentatori să se apropie de Lenin.

Sfârșindu-se adunarea din Vinerea trecută, Lenin s'a urcat în automobilul său. Ca totdeauna, și acum fu înconjurat de mulțimea poporului, mai ales de femei și copii, cari îl salutau. Lenin a stat câteva minute de vorbă cu copiii. În momentul acela o femeie a srit la dânsul și a tras cu revolverul. *Mulțimea eră să linăcească pe atentatoare*, dar mai mulți comisari ai poporului au scăpat-o de furia oamenilor și au dat-o pe mâna *gardi roșii*.

Ziarul *Izvestia* scrie, că pentru fiecare strop de sânge din corpul lui Lenin are să cadă câte un cap de al reprezentanților capitalismului.

Așa se anunță domnia teroarei în Rusia.

## Unirea partidelor

Cercurile politice din capitala țării sânt acum mult preocupate pe ideea unirii *partidului național al muncii* cu *partidul guvernamental*.

Realizarea acestei idei, care atarnă mai mult dela partidul muncii, se pare că este apropiată. Conteșe Ștefan Tisza a declarat adeseori, că situația Ungariei în al cincilea an de război cere neapărat, ca toți cetățenii statului, în interesul apărării patriei împotriva dușmanilor externi și interni, să se unească într-o *comună lucrare*.

Păreră conțelii Tisza este împărțită de întreg partidul său. Se accentuează în deosebi, că partidul, în discuțiile ce s'au urmat până acum pe temă aceasta, n'a pus nici un fel de *condiții personale*.

Partidul național al muncii recunoaște, fără rezerve, că în gravele împrejurări actuale, *ministrel president Wekerle este bărbatul potrivit* pentru a conduce trebile țării; de aceea partidul muncii îi acordă bucurios întregul său sprijin.

Tratative concrete despre aducerea la îndeplinire a ideii de fuziune se vor ținea în jumătatea a doua a lunii Iul Septembrie, în preajma convocării ședințelor parlamentului. Până atunci se va înalpoia dela front și conțele Ștefan Tisza. Tratativele de

unire a partidelor, cum se crede în cercurile partidului muncii, se vor termina repede și cu succes.

## Conjurațiunea Înțelegerii în Rusia

Un apel. — Englezii vinovați. — Consulat ocupat. Arestări și împușcați.

Cu litere mari a publicat în 3 l. c. organul oficial bolșevician *Pravda* din Moscova un apel către proletariatul despre descoperirea cartierului principal al contrarevoluției, și anume cubul acesta se găsea la consulatul englez de acolo.

Organizarea și finanțarea mișcării se găseau în mâinile consulului englez *Lockhart*. Răscoala în stil mare era plănuită pentru ziua de 10 Septembrie n.

În mâinile bolșevicilor se află acum importante documente, prin care se dovedește că firele conjurației, pentru înfătușarea dela putere — cu orice fel de mijloace — a lui Lenin și Troțki, în scop de a face ca Rusia să *parnească iarăși în război*, se găseau în mâinile misiunii britice, în complicitate cu consulul general francez *Gerard*, cu generalul francez *Lavergni*, și cu alți ofițeri francezi și englezi.

Consulatul englez dela Moscova a fost ocupat în 3 l. c. de o comisie extraordinară, condusă de Hiller. Comisarii au fost primiți acolo cu focuri de revolver. După o luptă, în care au căzut și de o parte și de alta mai mulți morți și câțiva răniți, s'au arestat vreo 40 de persoane, între acestea și priințul Șatavski.

În legătură cu atentatul asupra comisarului *Urizki*, omorât la Petersburg, au fost executeți 500 de oameni. Între cei împușcați se zice că ar fi și 40 englezi.

În Moscova, în Nijni-Novgorod și în alte orașe se continuă *arestările și împușcările*.

Articole fulminante rușesti apar împotriva Înțelegerii, care este invinuită că-și urmărește numai scopurile sale și voiește să răstoarne Rusia într-o mare de sânge și de mizerie.

## Bolșevikism și marxism

De Dr. Gh. Comșa.

Cugetările oamenilor mari au la temelia lor iubirea. Nici nu ne putem închipui un om mare fără o inimă bună, în care rezidă iubire față de omenime și idealurile ei.

E greu să judecăm sub raportul acesta curentul bolșevician ivit în Rusia. Curentul acesta nu e numai o lavină, care trece cu ușureala fulgerului. E o mișcare menită a sguđui, — încă multă vreme poate, — din adâncuri imperiul vast al țarismului înecat în sânge. Sovieturile rușesti au ținut congres în 21 August a. c. în Petersburg. Au fost reprezentate 147 sovieturi cu 53 deputați comuniști,



51 deputați cari simpatizează cu comunistii și 30 deputați în afară de partid. Numai doi deputați au reprezentat pe socialiștii revoluționari.

Cu ocazia acestui congres deputatul Sinoviev a militat pe lângă programul bolșevician, arătând că englezii cu capitalismul lor au subjugat jumătate lumea. Glasul lui Sinoviev se ridică ca un uragan puternic împotriva capitalismului care a cuprins și pe francezi.

După cuvântul lui și țărâșimea rusească și are capitaliștii săi, pe țărâni cu pământuri mari. Aceștia s'au știut furia în sovieturi și au făcut tot posibilul ca țărâșimea săracă să nu se poată organiza. Congresul a luat deci hotărârea să se pomească luptă îndârjită împotriva țărănilor bogați, în toate statele și orașele mici. S'au înființat și așa numitul partid pro-comunist, care a decis să lucreze împreună cu bolșevicii în sovieturile locale.

Astfel nici pe departe nu am putea zice că s'ar fi apropiat sfârșitul ideilor reprezentate de Troțki și Lenin. Aceștia îndată după reînnoțirea lor în Rusia au organizat sovieturi și au pornit ceea mai cumplită campanie împotriva sistemului de guvernare de atunci. În principiu au sistat proprietatea privată, în afară de pământurile micilor țărani au confiscat toate proprietățile, au pms mâna pe toate depunerile dela bănci, ba au mers până acolo că au oprit dreptul de a face testament și a moșteni.

Iar acum congresul din Petersburg merge mai departe. Calea încă nu e străbătută cu totul, căci ideile lui Carol Marx prea tare au străbătut în Rusia, decât ca ele să nu fie cum aplicate în școala practică a bolșevicilor. Ori poate ideile bolșevicane nu au soriginea lor în ideile autorului cărții în trei tomuri «Das Kapital», apărută în anul 1867??

În această scriere a sa învățatul german Carol Marx declară răboai capitalismului. După părerea lui domina capitalului s'a născut așa, că cel ce a dispus de bani a cumpărat marfă cu scopul ca aceasta să o vândă iară pe bani. Prin această învârtire a banului s'a ivit apoi un prisos, care în limba germană are numirea de «Mehr-werth». Însă nu cu orice marfă se putea ajunge la un profit. Munca omului e cea mai bună marfă. Muncitorii n'aveau mijloace, instrumente de lucru. Cu înecutul deci micii industriei, micii economii au săracii, mai ales că nu aveau capital.

Țăranul și a pierdut pământul, industria și dat năvală spre oraș, iar față de aceștia cei ce se ocupau cu negoul au devenit capitaliști. Înființarea diferitelor bănci și societăți pe acții a fost în favorul capitalismului. Muncitorul a ajuns sub sclăvia capitalismului în așa măsură, că se poate afirma cumcă puterea de muncă e numai o funcție a capitalului.

E în interesul capitalismului, ca să lungescă timpul de lucru al muncitorului. Prisosul în chipul acesta e tot mai mare. Însă muncitorimea se îmulțește mereu și e silită să lucreze pe un preț micimil. Observează și Marx, că starea aceasta e insuportabilă pentru muncitorime. De aceea cere el ca să se găsească o altă modalitate de a întrebuiți banul, adică capitalul. De aceea crede el că trebuie să cadă proprietatea capitalistă și atât proprietatea cât și producția să obțină caracter social.

Aceasta e a se înțelege așa, că prin desvoltarea industriei mari, muncitorimea ajunge la un rol mare social. Muncitorimea se organizează și devine putere socială. Aceasta putere socială se știe apoi validă. Pune mâna pe mijloacele de producție și astfel muncitorul înțețază a mai fi

supus productelor, pe cari capitalul le valoriza după placul său.

Și să nu se creadă că Marx a rămas numai la teorie. Nu, căci și-a dat toată silința ca să se afirme și în practică. La insistența lui s'a înființat la Londra Asociaținea internațională a muncitorilor, la anul 1864. Asociaținea s'a înființat cu scopul de a porni luptă împotriva proprietății private. Aceasta luptă însă o putea purta numai dacă muncitorimea apacărează frânele puterii de stat în mâinile sale, ceea ce la rândul său încă numai așa e posibil, dacă toți muncitorii lumii formează o organizare unitară. Așa se explică faptul, că Asociaținea internațională înființată în Londra avea de deviza: «Unii-vă toți proletariilor lumii!»

Asociaținea aceasta a înființat filiale mai în toate țările. Filialele trimiteau deputați la congresul ce se ținea anual, însă asociaținea nu a fost de durată mai lungă. Abia 12 ani a existat, căci în Anglia și Franța au observat caracterul periculos al ei. Doar era vorba de o organizare a tuturor muncitorilor din lume intră a lupta împotriva proprietății private. Cu adevărat putem zice dară că ideile lui Marx conțin germeni celui mai cras revoluționism. Și toate acestea rezultă din cercetările ce le-a făcut el asupra capitalului.

Nu e greu să vedem, că bolșevismul e imbitat de ideile lui Marx. Doar și în vorbirea ținută de Sinoviev în congresul din 21 August a. c. al sovietelor rusești, se poate constata, că se aduce acuză capitalismului englez și francez. Împotriva capitalismului se luptă sistemul de guvernare de azi al Rusiei. Așa înțelegem toate măsurile ce le-a luat spre a distruge societatea privată.

Bolșevismul s'a atins și de familie, stat, religie, iubire de patrie, instrucție publică. Așa a rezultat din cuprinsul doctrinei sale. De bună seamă că nu i-a izbutit să realizeze pretențiunile, nici chiar în Rusia, ideile sale, fiindcă s'a întemeiat democrație militară prin faptul că soldații de rând au ajuns să dicteze ordinele. În clasele sociale s'a ivit adevărat rezec în urma învățăturilor bolșevicane; cei cu avere își tem chiar existența. Milia în fața tuturor acestora e osândită să stea aproape în neclărire, iar foamețea și boala grașează din greu.

Cu toate acestea, — precum arată și congresul mai din urmă al sovietelor, — curentul bolșevician încă nu s'a oprit. E bine să urmărim fațetele lui și să luptăm cu toată puterea împotriva orărilor curent nesătos. Vom arăta aici numai unele din armele de luptă împotriva acestor de curente.

Însuș Bernstein, unul dintre cei mai învățați ucenici ai lui Marx, a zis, că mult mai bine este dacă se aduc legi pe seama muncitorimii, decât să se stabilească fabricile cu dinadinsul, ca prin aceasta să se ija mijloacele de producție din mâinile singurătorilor.

E foarte riscat a pune toate vina în cărca celor cu capital. Setea ură îndată după câștig trebuie stărpită.

Setea aceasta se arată și la pământ.

Omul deci în activitatea sa și nu fie condus de speculă și și nu să tot trudească a aduna averi de cântăg averilor, ci dacă adună pe cale cinstită, ele să fie un mijloc pentru om în scopul ajutării celor lipsiți. Prisosul bogățiilor e al săracilor. Omul cere a face după chipul și asemănarea lui Dumnezeu trebuie să dea prisosul său săracilor. Atunci la nici un caz nu vine vremea, ca în timpuri de mare criză să fie amintită de idei greșite chiar și averea câștigată cu trudă și osteneală în cinste și omenie.

Învățătura creștină niciri nu cuprinde nici o învățătură, că proprietatea e picat. E drept că la începutul creștinismului creștinii evlăvioși vindeau averile și prețul îl puneau la picioarele apostolori. Dacă ei vindeau averile lor, înseamnă că au avut drept să facă lucrul acesta fiindcă au fost ale lor și au făcut cu ele ce au voit. Mântuitorul Isus Cristos a dat în privința aceasta șfat și nu lege. Deci însuși a recunoscut omului dreptul la proprietate.

Dar scopul acestor șire nu e combaterea bolșevismului și a marxismului. Aceasta nici nu se poate face în cadrul unei artici. Am voit numai să dau o idee simplă a lor cu scopul de a face la urma urmei constatarea, că noi ca preoți avem datorită sa cunoaștem din fir în păr curentele politico-sociale ce se ivesc în cursul timpului și să ne adunăm arme spre a le și aprecia și la caz de trebuință să ne apărăm cu demnitate.

**Sfătuirile importante la Viena.**  
Secretarul de stat: Germanul Hintze, și sosește Marfa la Viena. Mercuri după amiază a fost primit în audiență la Maiestatea Sa. Părechea domnitoare a dat un dejun, la care au luat parte: Hintze, secretarul de stat Stumm, ambasadorul german Vedei și ministrul de externe Burian.

După știrile preselor vieneze, vizita secretarului de stat Hintze, are o deosebită însemnătate politică. Se va decide o serie întreagă de chestiuni, ale căror principii fundamentale s'au stabilit la marele cartier general german.

Se vor discuta, în același timp, și posibilitățile pentru și contra acțiunii de pace.

## Știrile răboiului

Comunicatul oficial din 4 Septembrie. Pe titlul de stat: Germanul Hintze, a strămoțor Italia, detașamentele noastre de munte au smuls, prin act surprinzător, dela dușman vârfurile San Mateo (3692 m înălțime), Monte Monello (3570 m) și Gler-vârș (3502 m). Faptul acesta a ghimțat vârfurile în regiunile de zăpadă și a chemat eternă, după încrederea dovedită, despre înălțimea trupelor, care se afirmă și în cele mai grele împrejurări alpine. Pe teritoriul celor Șapte comune, vite lucrare de reconstrucție. Incolo, n'a fost eveniment de importanță.

Comunicatul oficial din 5 Septembrie: În ținutul Corno și la răsărit de Monte, Pertica, întreprinderile trupelor noastre de asalt a fost încoronată de succes deplin. Pe platoul celor Șapte comune am zădărnicit încercările dușmane de reconstrucție.

Situație neschimbată în Albania.  
Pe frontul apusean se urmează luptele mari.

## O scrisoare din 1916

— De la frontul italian —

Ținerul preot ortodox român din Galomfalut-mare, în protopopiatul Sighișoarei, Nicolae Peica, preot campestri în cursul actualului răboai, s'a sfârșit cu moarte de erou pe frontul italian în 17 Decembrie 1916, când o năprăznică lavină i-a curmat lucrarea în mijlocul soldaților răniți, pe cari li îngrijii.

Mulț regretelor erou Nicolae Peica a trimis unul binevoitor al său o scrisoare cu data: Trient, 8 Iulie 1916, care ni s'a pus acum la dispoziție. Scrisoarea conține următoarele:

### Preanorare Domnule Protopop!

Abia acum, după atâtă timp, îmi permit împrejurările să vă scriu cea dintâi scrisoare de pe frontul italian. Căci nici n'am pus bine piciorul în Trient, și îndată am avut de-a alerga. Cu ocazia ofenziviei din luna trecută au ajuns mulți feciori deșai noștri în spitalele de aici și în cele din împrejurime. Și fiind această greu răniți, — în mare parte, — n'au putut fi transportați. Astfel caz răsițarii prin toate odăile de săptămâni întregi, fără să fi avut nici un spune durerea și măcaruire, ca să-i înțeleagă. Căci pentru spitale au sunt singurul preot ortodox român, (dealcun tot așa e și la protestanți!) și tocmai în timpul ofenzivii, fiind eu bolnav, aș fi fost preot. Fiare și neșpusă l'a fost bucuria, când am început să cerceta. Asta o deduc de-acolo, că eu odată, în loc de răspuns la salutul meu în limba lui, am văzut cum

curg din grei sivoate de lacrimi pe față stăto de suferințe și numai într'un târziu mă întrebau mirati:

— Da' dă ești român?

Suferințele lor sânt cu atâtă mai grozave, fiind ei în mare parte din Bihor, Maramură și aproape fără excepție analfabeți. Ei se muceaue atât de frumoase, că au are cine le scrie baremi două cuvinte, iară de altă parte ai lor așa așteptau cu inima înghețată, așteptau zădărnici!

Locuesc pe coasta nordică a acestei gâocu, în care se adăpostește orașul Trient, așa că căldurile cele mari numai după 5 ore ajung la mine. De pe balcon am văz priveliștea dintre cele mai frumoase, asupra orașului întreg. Și când jos în depărtare locul artileriei nu înceată nici noaptea trăzuri, se văd granatele ce explodează. Dacă n'ar văd omul și buibuturile puternice, ar crede că sar bani, că n'au noaptea de Sf. George.

Viața din oraș nu dovedește prin nimica, că ar fi înapoa frontului. Tocmai numai când apare vier aeroplan dușman pe deasupra, — se ascunde fiește cine, ca să nu fie văzut.

Mai zilele trecute au adus un fun ore ajung la mine. De pe balcon și-au așezat lângă statuă bătrânului Dante. Și acest colos, care odată a vărsat foc și a presărat moarte între ai noștri, azi stă blând și se lasă să fie grugul și călări de toți, și de cei mai fricoși...

Nu pot decât mai puțin întreprinde călări în întreg, care colșor de țară. De unde se va putea, îmi voi lua îndrăzneală a vă scrie.

Trimindu-vă un respectuos salut, am rămas

— Trient, la 8/VII. n. 1916.

Cu distinsă stimă:

Nicolae Peica,  
preot campestri.

## Pragmatica

Ni se cere publicarea următorului articol:

Sub titlul de *pragmatică* s'a introdus la unele bănci române un regulament de serviciu, cu aplicare și salarizare pentru funcționarii de bancă.

Se cere neapărat, că și chestiunea funcționarilor de bancă să fie cât mai bine clarificată, soarta funcționarilor ameliorată la toate institutele noastre de bani.

Am studiat mai multe pragmatice aplicate, și am observat între părțile bune și unele puncte grele, care ating neplictic corpul funcționarilor. Cu toate acestea voiesc să mă opun, pe scurt, și intrucă se poate să converșesc și să conving institutul la care sânt introduse, pentru înlăturarea sau modificarea lor, conform împrejurărilor noastre.

Aceste puncte sânt:  
1. Excluderea funcționarilor, fără pregătire universitară, dela observare în clase mai bune.

Acest punct l-am observat într'o pragmatică pusă în aplicare la un institut cu bun renume, la un institut de provincie, la care după știrea mea numărul funcționarilor calificați nu trece peste 7-8 și între aceștia e numai unul care are pregătire universitară, și cu școala comercială superioară, sau diplomă de învățător, ș. a.; cu toate acestea, prin corpul funcționarilor din prezent, institutul poate fi mândru și poate rivaliza cu ce ar alt institut de seama lui. Dacă e vorba de director, prim-comtabil, dirigent de filiale, nu am put fi numeri acei funcționari, cari au pregătire universitară. Nu afiu că ar fi cu deșteptate.

Am văzut pragmatice la alte bănci mai mari, la bănci de capitală, și nu e introdus asemenea punct în mod atât de categoric. Direcțiunea poate să aplică funcționarii cu pregătire universitară, fără a fi constrâns prin pragmatică. Nici nu oprește direcțiunea să aplice un advocat cu censură la postul de prim-comtabil sau dirigent de filială, dacă află de bine, și în contră, de ce să nu aplice un funcționar ca dirigent de filială sau prim-comtabil, dacă corăspunde intereselor institutului.

Nu e potrivit punctul acesta nici pentru aceea, că direcțiunea trebuie să alăb în vedere nu numai pregătirea teoretică, ci *diligența, încrederea, dexteritatea* unui funcționar la avansare. Aceste 3 puncte din urmă sânt condiții esențiale pentru un funcționar de bancă, și despre acestea se poate convinge, și am văzut în aplicare și mai vechi funcționarilor aplicat la bancă; după acestea judecând li poate încredere posturi mai grele, mai responsabile, dar totodată și mai bine dotate.

Dirjecțiunea când are vacante posturi mai bune, ar fi datorate să-i angajeze funcționari proprii, intrucă răspund cerințelor acestui post.







Nr. 231/1918 prot.

(210) 3—3

**Concurs**

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia de cl. I Bălgău, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B pentru întregirea dela stat a veniturilor proiectei.

Concurenții au aște așterne rugărilor conștinuabile, instruite conform normelor în vigoare, la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis, indicat mai sus, și a se prezenta, — cu observarea dispozițiilor regulamentului parohial, — în vreo Duminecă sau sâmbăta, la biserică parohială spre a cânta, predica și eventual a liturgisi.

De c., la 7 August 1918.

Oficiul protopresbiterial ort. român al tractului Des, în conțelegere cu comitetul parohial.

**Teodor Herman,**  
protopop.

Nr. 421/1918

(211) 3—3

**Concurs reșețit**

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune în parohia de clasa III Cărbunar, (Kövérűrtűred) din protopresbiterialul Cătejiu-de-peatră, pe lângă neputinșii parohi Ioan Ciococ, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt jumătate din venieții din parohie, datorite în coala B de congrua.

Concurenții să-și înainteze petițiile instruite cu toate documentele de lipsă subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis, și pe lângă observarea restricțiilor și-lul 33 din Regulamentul pentru parohii să se prezinte în biserică din Cărbunar spre a se afirma ca concurenți.

Lăpșul-unguresc (Magyarlapos), la 2/15 August 1918.

Oficiul protopresbiterial ort. român al tractului Cetatea-de-peatră, în conțelegere cu comitetul parohial.

**Andrei Ludu,**  
protopop.

Nr. 284/1918

(212) 3—3

**Concurs reșețit**

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. II Halehu, protopresbiterial Brașov, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B, pentru întregirea doțanului dela stat.

Concurenții să-și înainteze cererile instruite cu documentele prescise la subsemnatul oficiu în termenul arătat și să se prezinte în vreo Duminecă sau sâmbăta în biserică, cu prealabilă încununțare a subscrișului, spre a ofia, cânta, sau predica.

Brașov, la 20 Iulie 1918.

Oficiul protopresbiterial ort. român al tractului Brașov, în conțelegere cu comitetul parohial.

**V. Ștefca,**  
adm. prot.

Nr. 285/1918

(213) 3—3

**Concurs**

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III Almașul mare-Suseni, devenită vacantă prin moartea parohului Ștefan Onca, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post, sânt cele fasonate în coala B, pentru congrua, având văduva fostului paroh drept la jumătate din ele, până la împlinirea anului dela moartea soțului ei.

Cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare să se înainteze la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis, iar reflectanții, cu știrea protopopului, să se prezinte la biserică în parohie pentru a face cunoștință cu postul.

Geagiu (Aigygy), la 30 Iulie 1918.

Oficiul protopresbiterial ort. român al tractului Geagiu în conțelegere cu comitetul parohial.

**Ioan Popovici,**  
protopop.

Nr. 124/1918

(216) 3—3

**Concurs reșețit**

Pentru ocuparea catedrelor vacante la școalele centrale rom. gr.-or. din Brașov se publică concurs cu termen până la 31 August s. v. 1918.

a) *La gimnaziu și școala reală* sânt libere următoarele catedre:  
1. Română-Maghiară.  
2. Română-Germană.  
3. Istorie-Latină.  
4. Franceză-Germană.  
La catedrele de limbi se admite și altă combinație.

b) *La școala comercială*

1. Matematică-Aritmetică comercială-Fizică.

Concurenții vor înainteza petițiile la Eforia Școlară însoțite de următoarele documente:

1. Carte de botec, care să dovedească că și de prezent sânt români de religia gr.-or.
2. Atestat de moralitate și conduită politică.
3. Certificat medical, că sânt deplin sănătoși.
4. Revers, că se vor supune întru toate legilor și dispozițiilor forurilor noastre bisericesti și școlare și regulamentelor în vigoare pentru și vitoare și se obligă a propune la orice școală de sub administrațunea Eforiei.
5. La concursurile de profesori gimnaziali vor aiașura diploma de profesori cerută de art. de lege XXX din 1883, sau cel puțin certificatul despre examenul fundamental.

6. La concursul pentru școala comercială se va aiașura certicatul de calificățune, conform regulamentului ministerial emis cu ordinul Nr. 44001 din 20 August 1895 sau altă calificățune corăspunzătoare.

Beneficiile împreună cu aceste posturi sânt:

Pentru profesori 2400 cor., salar fundamental, adăsuru cincinvelei de câte 200 cor., și indemnizarea de cvatră după normele statului, dela care va mai primi și întregire de salar corăspunzătoare și la timpul sau penziune.

Remunerățunea profesorilor suplinitori se hotărășeș special din caz în caz. Eventuale dorințe ale concurenților pot fi luate în considerare numai dacă sânt arătate în petițunea de concurs.

Brașov, la 15/28 August 1918.

**Dr. Eugen Mejiann, Arseniu Vlaicu,**  
prezident, secretar.

Ad. Nr. pp. 600/1918.

(208) 3—3

**Concurs reșețit**

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa II Călian, prin aceasta se publică concurs reșețit cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B, pentru întregirea dela stat.

Cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, sânt a se înainteza subsemnatului oficiu în termenul prescirs, iar concurenții, — cu observarea dispozițiilor din Regulamentul pentru parohii, — sânt poțiviți a se prezenta la biserică, în vreo Duminecă sau sâmbăta, ca să fie cunoșcuți din partea poporului.

Cluj, la 4 August 1918.

Oficiul protopresbiterial ort. român în conțelegere cu comitetul parohial.

**Taliu Popescu,**  
protopop.

Nr. 193/1918

(194) 3—3

**Concurs**

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia Craiva (cl. III), se scrile nou concurs conform ordinului P. V. Consistor dela 8 Mai a. c. Nr. 4872 Bis. — cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitule cu întregirea prescirsă dela stat sânt conform datelor din coala B.

Cererile de concurs se vor înainteza la subsemnatul oficiu, în termenul su indicat, în care timp concurenții — pe lângă observarea restricțiilor regulamentare — se vor prezenta în vreo Duminecă sau sâmbăta în biserică, spre a cânta și predica, eventual a celebra.

Alba-Julia, 29 Mai 1918.

Of. protopresbiterial român-ortodox al tractului Alba-Julia.

**Ioan Tecleneșcu,**  
protopop.

Nr. 250/1918

(214) 3—3

**Concurs**

Pentru întregirea parohiei de cl. III Poșaga-de-Jos, din protopresbiterialul Lupșa, devenită vacantă în urma răpădării parohului Vasile Rusdea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B pentru întregirea veniturilor proiectei dela stat, cu restricția însă și-lul 29 din regul. pentru parohii, care asigură venitul de jumătate din parohie pe timp de un an văduvei preotese și orfanilor minori ai parohului.

Cererile de concurs, provăzute cu toate documentele prescirs, sânt a se înainteza în termenul fixat subsemnatului oficiu protopresbiterial, iar concurenții, — cu rezervelor din § 33 al regulamentului, — se pot prezenta și în comună pentru a cânta, resp. a ofia și cuvânta și a face cunoștință cu poporul.

Ofenbaia (Aranyosbánya), la 9 August 1918.

Oficiul protopresbiterial ort. român al tractului Lupșa, în conțelegere cu comitetul parohial.

**Vasile Gan,**  
protopop.

Nr. 85/1918.

(209) 3—3

**Concurs**

Pentru întregirea postului al II-lea, nou sistemizat, de învățătoare la școala confesională rom. din Balș, prin această se publică nou concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Cu postul acesta sânt împreună următoarele beneficii:

- a) salar fundamental dela parohie 100 coroane;
- b) relui de cvatră 240 coroane;
- c) relui de grădina 20 coroane;
- d) restul de salar dela 100 cor. în sus, e votat dela stat sub Nr. 25/735/1915 VII, se va asuma pe baza documentelor învățătorei care va fi atesă.

La alte îndatoriri parohia nu se obligă. Se cere ca învățătorea să poseadă bine limba maghiară în vorbire și în scris, pentru a nu fi excepționată la asemnarea salariului dela stat. Să propună lucrul de mână dela clasa II în sus.

Reflectanțele să se prezinte în comună înainte de alege, pentru a se face cu noscute.

Cererile de concurs să se înainteze oficiului protopresbiterial ort. român din Geagiu—Aigygy, în termenul deschis. Balș, 5/18 August 1918.

Din ședința comitetului parohial ca scaun școlar.

**N. Todea m. p., N. Nan m. p.,**  
prezideinte, notar.

Nr. 294/1918. Vidi:

**Ioan Popovici,**

protopop.

Nr. 350/1918 protop.

(218) 1—3

**Concurs**

Pentru ocuparea postului de învătător devenit vacant la școala din Alșmor, prin decedarea fostului învățător Nicolae Lupu, prin aceasta se publică concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt:

1000 cor. dela comuna bisericăscă, din repartiția școlară, iar restul până la suma stabilită în art. de lege XVI din 1913 se va cere dela stat pe baza documentelor nou alesului învătător. La caz că rugarea ce se va înainteza pentru obținerea întregirii de salar din visteria statului, va fi rezolvată negativ, comuna bisericăscă nu își poate asuma nici o răspundere în această privință.

Cei doritori a ocupa acest post să-și înainteze petițiile provăzute cu toate documentele de lipsă în sensul Regulamentului școlar, la oficiul protopresbiterial ort. român din Săliște și să se prezente în vreo Duminecă sau sâmbăta la Alșmor spre a face cunoștință cu poporul.

Alșmor, din ședința comitetului parohial, în data 5 August 1918.

Sinon Alămoreană. **Nicolae Vasii,**  
prezideinte, notar.

Văzut:

**Dr. Ioan Lupas,**  
protopop.

Nr. 281/1918

(202) 3—3

**Concurs reșețit**

Pentru ocuparea postului de capelan temporal pe lângă neputinșii paroh Luca Botean din parohia de cl. III Geagiu de Jos-Joseni se publică de nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitule capelanului vor fi jumătate din cele fasonate în coala B pentru întregirea doțanului dela stat, cum și congrua ce se va da prin P. V. Consistor capelanilor.

Reflectanții să-și înainteze rugărilor provăzute cu documentele prescirs la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul fixat și să se prezinte în parohie, — pe lângă observarea prescrierilor regulamentare, — în vreo Duminecă sau sâmbăta pentru a scri, cânta și cuvânta, resp. a face cunoștință poporului.

Geagiu—Aigygy, la 30 Iulie 1918.

Oficiul protopresbiterial ort. român al tractului Geagiu în conțelegere cu comitetul parohial.

**Ioan Popovici,**  
protopop.

**ESTE CLAR DEPLIN**

că o damă cultă nu poate întrebuința, decât pudră-Diana și cremă-Diana.

Doză de probă... 3—K  
Doz mare... 6—K

**De vânzare pretutindeni!**

În editura «Librăriei arhidiecezane» din Sibiu—Nagysszeben a apărut și se află de vânzare

**Apostolul**

care cuprinde

**Paștele și epistolele Sfinților Apostoli.**

Tipărit la aielele Preșințătului Împărat și Rege Carol al IV-lea, cu binecuvântarea înalt Preșințătului Domn Vasile, Arhiepiscop al bisericilor ortodoxe române din Transilvania și Mitropolit al Romanilor de religie greco-orientală din Ungaria și Transilvania, consiliu intier de stat al Măiestrii Sale etc. și reg.

Prețul unui exemplar:

Legătura simplă K 15—, plus portul postal K 3—  
Legătura imitație de piele K 20—, plus portul postal K 3—

Revânțătorilor li se dă 10% rabat.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană:

**Despre caritatea creștinească.****Trei predici**

de

Abatele Metodiu Zavoral.

Prețuri: 30 fileri plus portul 10 fileri port  
Se vinde pentru scopuri culturale-întitropice

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu,  
Nagysszeben, se află de vânzare:

**Dr. Petru Șpan**

conferență cetății la congresul vânătoresc:  
ritor gr.-or. român din Biharia:

de

**Nicolae Regman.**

Prețuri: 30 fil. plus portul postal 6 fil.